

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

De Watertijdreis

De aanloop naar vandaag en de toekomst

Jacob Knegtel

Adviseur Erfgoed & Water

Rijkskennisinstelling

Uitvoeringsorganisatie

450⁺ medewerkers

3 locaties

Hele Koninkrijk en internationaal

Vier domeinen:

Archeologie

Roerend erfgoed

Cultuurlandschap

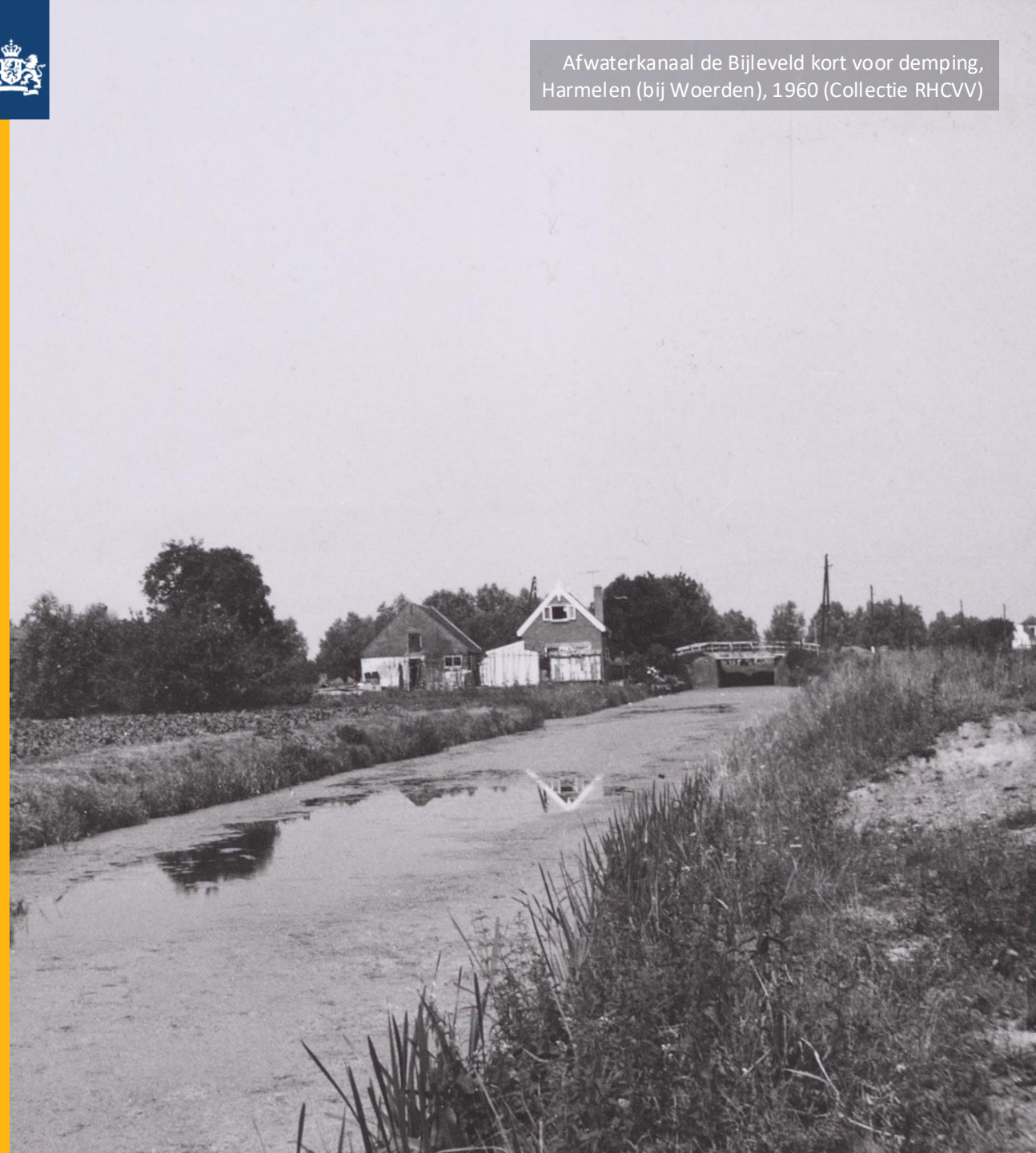
Gebouwd erfgoed

RCE & stowa

Programmalijn *Toekomstbestending vanuit het verleden*

- › *STOWA en RCE ontwikkelen kennis over het natuurlijk systeem van bodem, water en cultuurhistorie om in te zetten voor de wateropgaven van vandaag en morgen.*
- › *Doelgroep: Waterschappers (alle niveaus)*

Eindresultaat programmaliijn

Het natuurlijk systeem en cultuurhistorie, en de relatie hiertussen, zijn vanzelfsprekend onderdeel van het regionale waterbeheer.

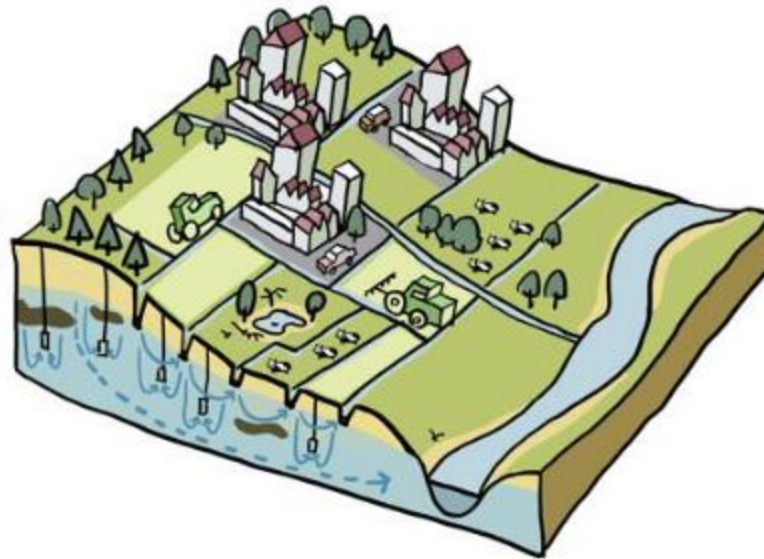
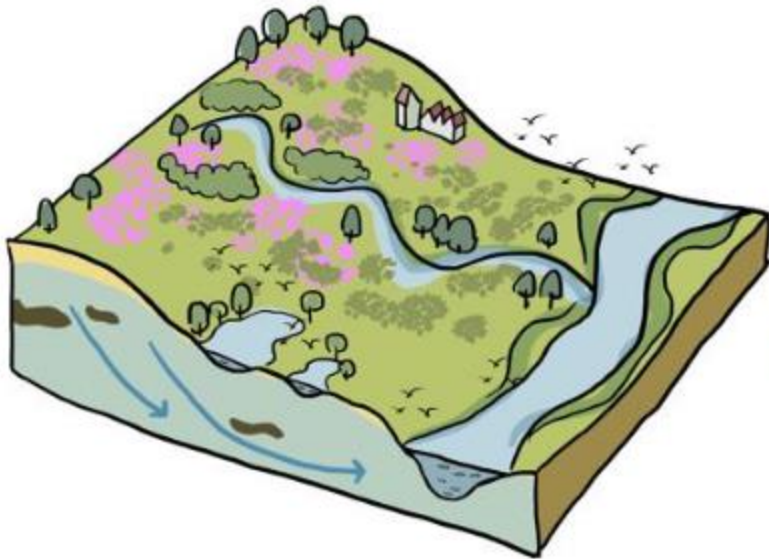

vroeger

nu

straks

Veranderingen van het land- en watergebruik in Hoog Nederland door de tijd en het effect daarvan op het grondwater en natuur. Links: natuurlijke situatie (tot zo'n 200 jaar geleden); midden: huidige situatie (nu);

Van dat verleden kunnen we leren: **cultuurinclusief denken** helpt ons om 'oude' oplossingen te herontdekken. Landschappen, erfgoed en bewezen historische methoden helpen de lijnen uit het verleden door te trekken.

De combinatie van ver vooruitkijken én leren van het verleden maakt het mogelijk te achterhalen wat we nu moeten doen, en vooral:

2000

2100

Wat we nu níet moeten doen.

We willen ons, in **breed samengestelde ontwerpateliers**, bekwamen in 'langzaam denken' waarmee we snel kunnen handelen. Door nadrukkelijk de dimensie tijd in te brengen, kunnen we leren om mee te bewegen met de voortdurende veranderingen. Welke benaderingen omarmen onzekerheid en bieden dus dynamische grip? Welke wegen moeten we vermijden omdat ze op langere termijn juist doodlopen?

Bron: Topotijdreis

Zoek op de kaart

x

Over WaterTijdReis

Deel

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9

Peterborough

Londen

Brighton

Den H

Brugge

Brussel

Rijsel

BELGIË

Munster

NOORDRIJN-
WESTFALEN

Keulen

NEDERSAKSEN

Hannover

DUITSLAND

1825

1850

1875

1900

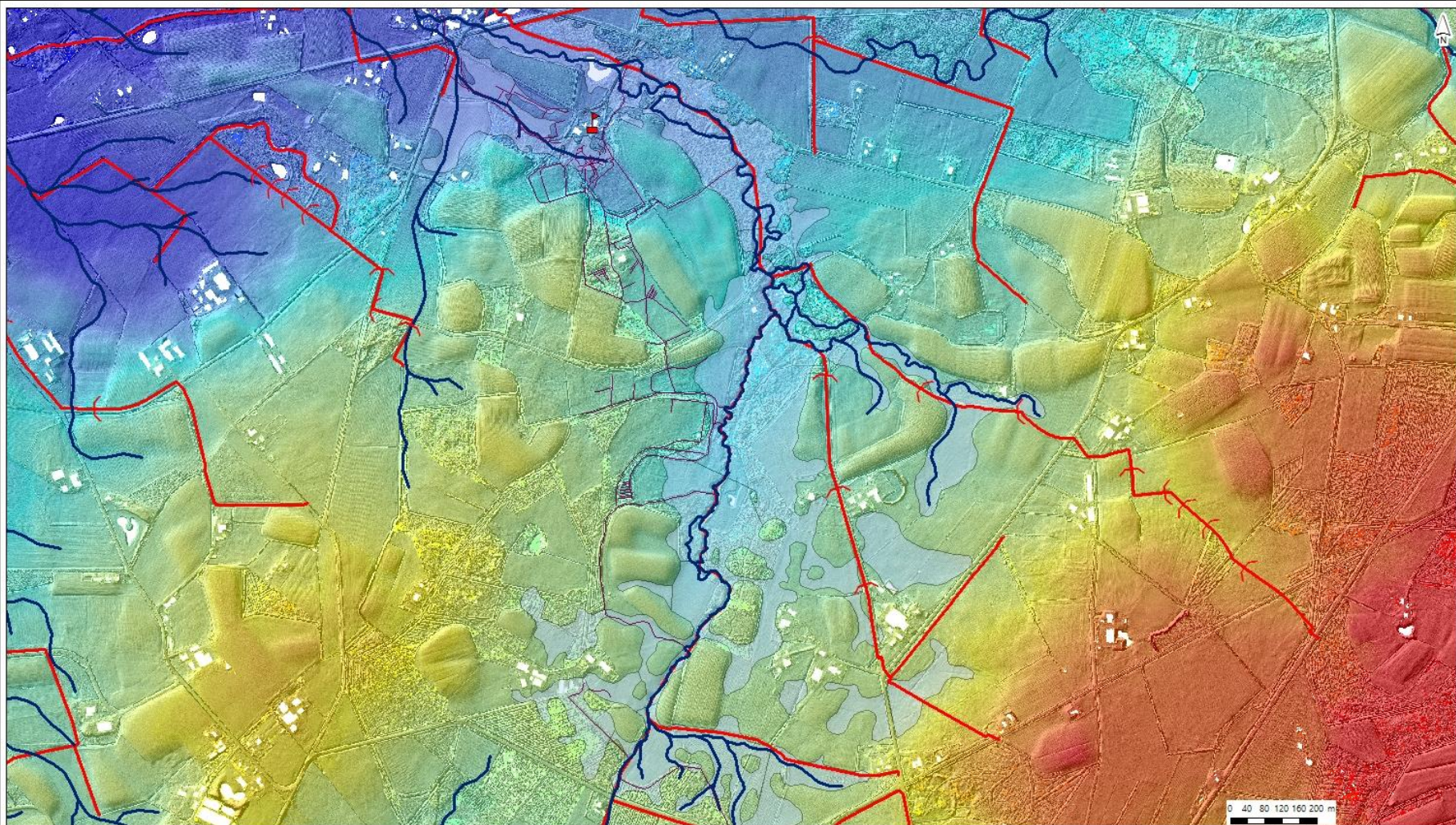
1925

1950

1975

2000

Bron: Watertijdreis

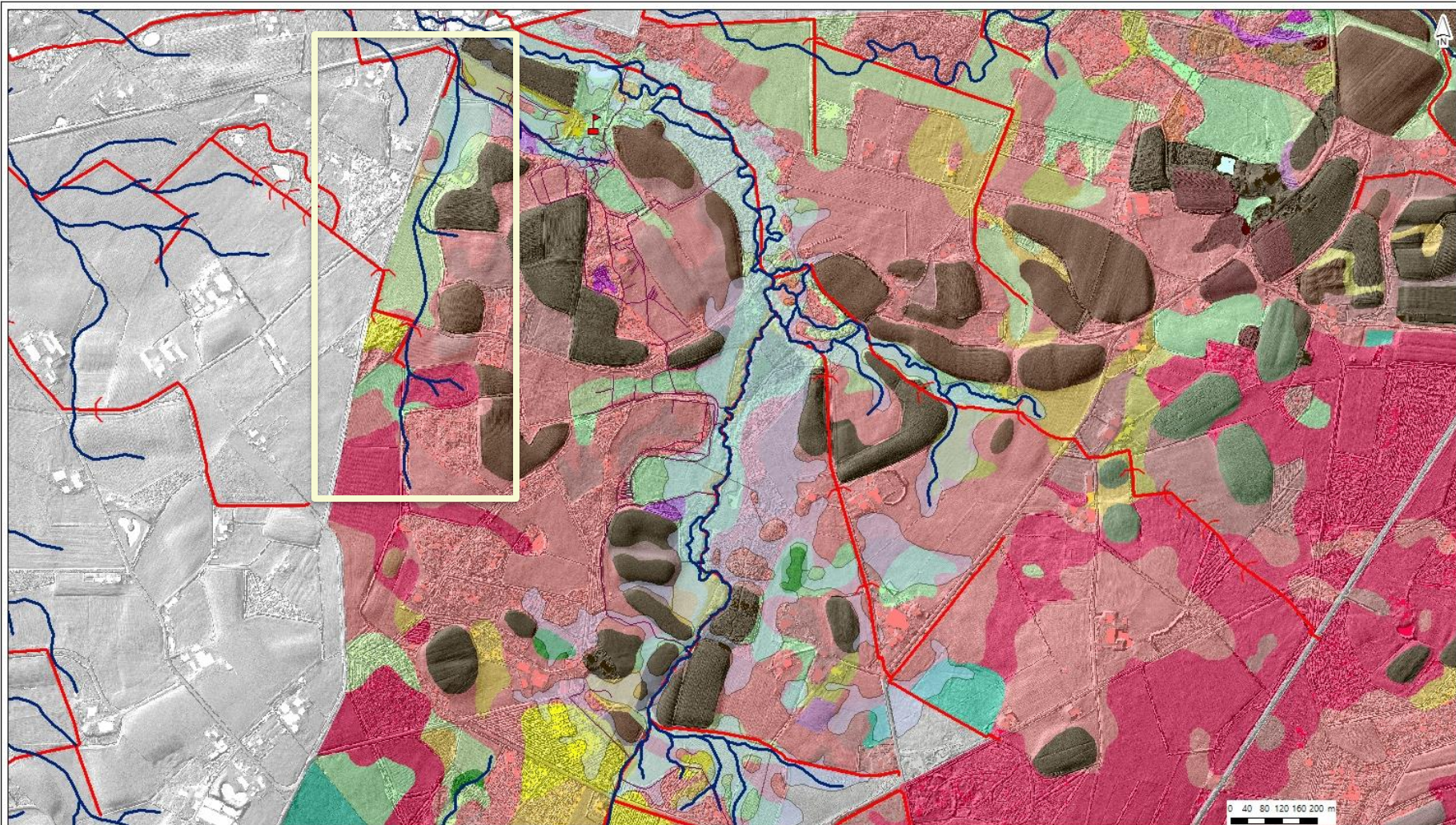
- Kastelen en buitenplaatsen Winterswijk
- Brongebied Stortelerbeek-Miste

Waterschap Rijn en IJssel

Waterschap Rijn en IJssel

WATERBEHEER: VEILIG EN OP MAAT

	opdrachtgever:	datum:	getekend:	goedgekeurd:
		25-09-2018		
	projectnaam:	schaal:	formaat:	versie:
		1:8.494	A3 liggend	1
0				

- Kastelen en buitenplaatsen Winterswijk
- Brongebied Stortelerbeek-Miste

Waterschap Rijn en IJssel

WATERBEHEER: VEILIG EN OP MAAT

	opdrachtgever:	datum:	getekend:	goedgekeurd:
		25-09-2018		
	projectnaam:	schaal:	formaat:	versie:
		1:8.494	A3 liggend	1
0				

Kaartlagen

Rijksbeschermd erfgoed

Dijken

Molens en gemalen

Inundatie

Actuele wateropgaven

Bodem, geomorfologie, hoogte

Bodemkaart (BRO)

Geomorfologische kaart (BRO)

Hoogtekaart (AHN)

Historische waterkaarten

Limburg

Rivierkaarten (vanaf 1830)

Topografische kaarten (vanaf 1850)

Waterstaatskaarten (vanaf 1865)

Westelijke Waddenzee (vanaf 1584)

Zeeland (vanaf 1600)

Achtergrondkaart

Luchtfoto (actueel - 25 cm)

Luchtfoto (actueel - hoge resolu...

Topografie - grijs/blauw (BRT A...

Legenda

Waterschappen

Waterschap

HWBP projecten kunstwerken - huidig program...

Single symbol

HWBP projecten dijkvakken - huidig programma

HWBP_Programma_Dijkvakken

WBP_Programma_Dijkvakken

WBP_Programma_Dijkvakken

WBP_Programma_Dijkvakken

HWBP_background

Dun

Medium

Dik

Superdik

HWBP alle projecten kunstwerken

Single symbol

HWBP alle projecten dijkvakken

HWBP_Actuele_Projecten_Dijkvakken

HWBP_Actuele_Projecten_Dijkvakken

HWBP_Actuele_Projecten_Dijkvakken

HWBP_Actuele_Projecten_Dijkvakken

Rijkswateren KRW

Bronnen: zie 'Toon laagomschrijving' bij de afzonderlijke kaartlagen

Bron: Leven met Water, RCE 1:11977

Zoek op de kaart

Woold, Gelderland, ←

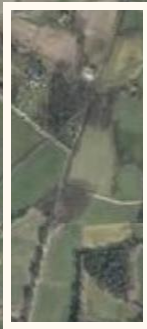
X

Over WaterTijdReis

Deel

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9

EDITIE 2

1890 1895 1900 1905 1910 1915 1920 1925 1930 1935 1940 1945

Bron: Watertijdreis

13

 Deel

1910 14

—EDITE 1—

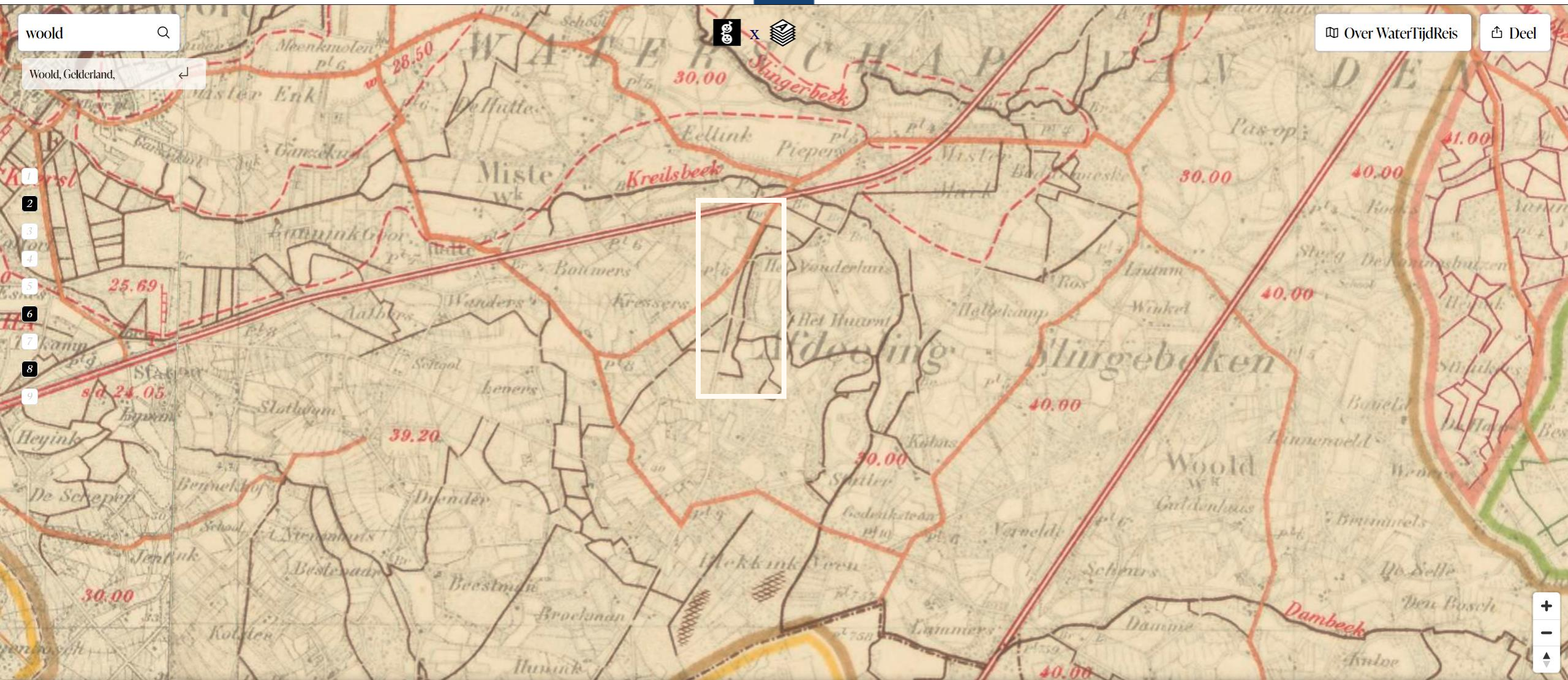
[illegible]

woold

Woold, Gelderland,

Over WaterTijdReis

Deel

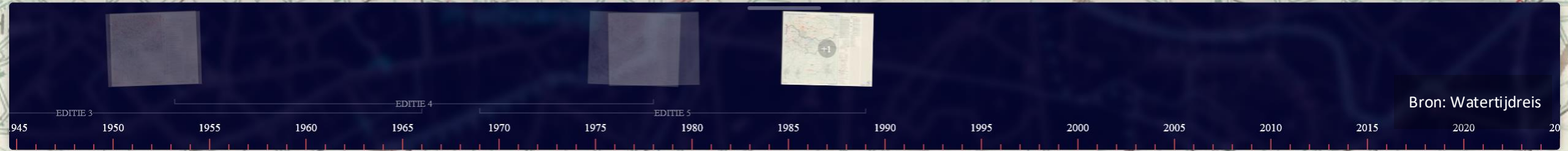
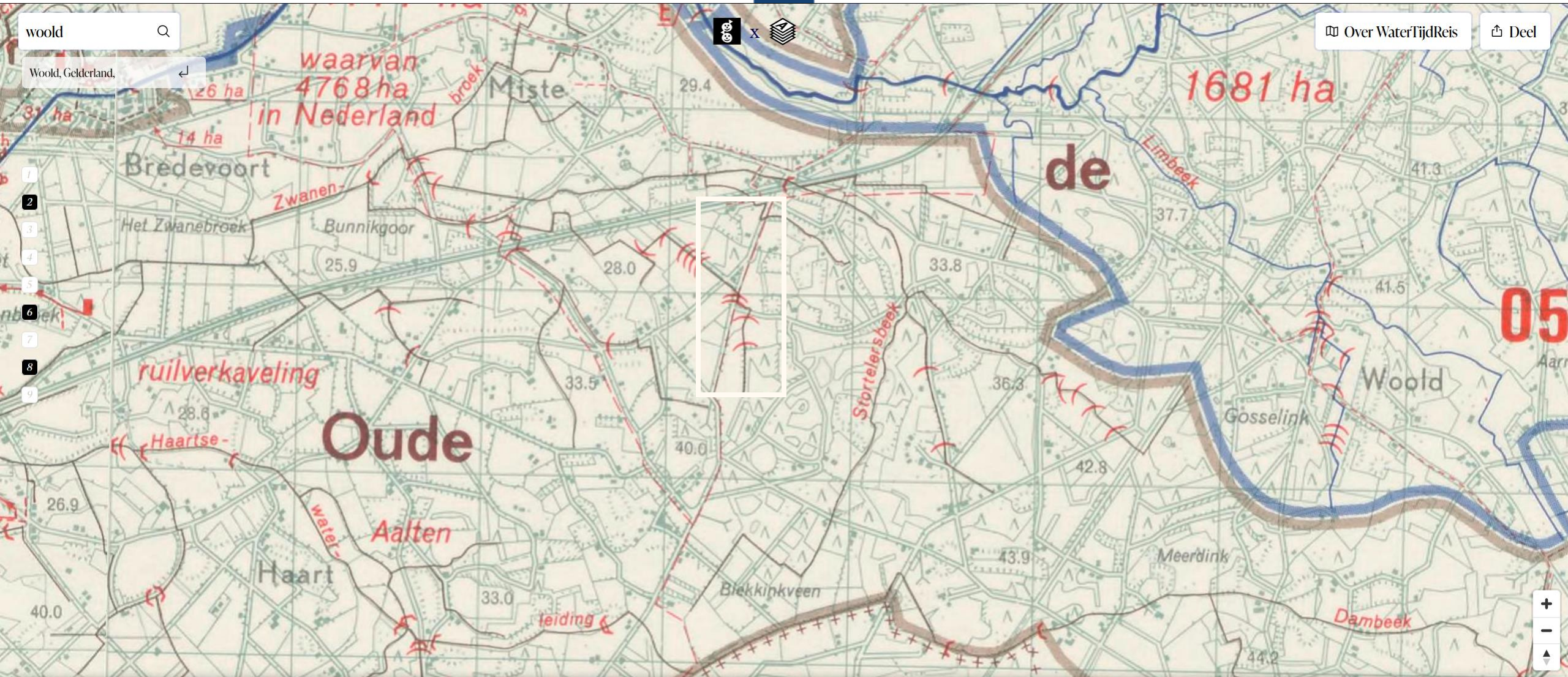
woold

Woold, Gelderland,

Over WaterTijdReis

Deel

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9

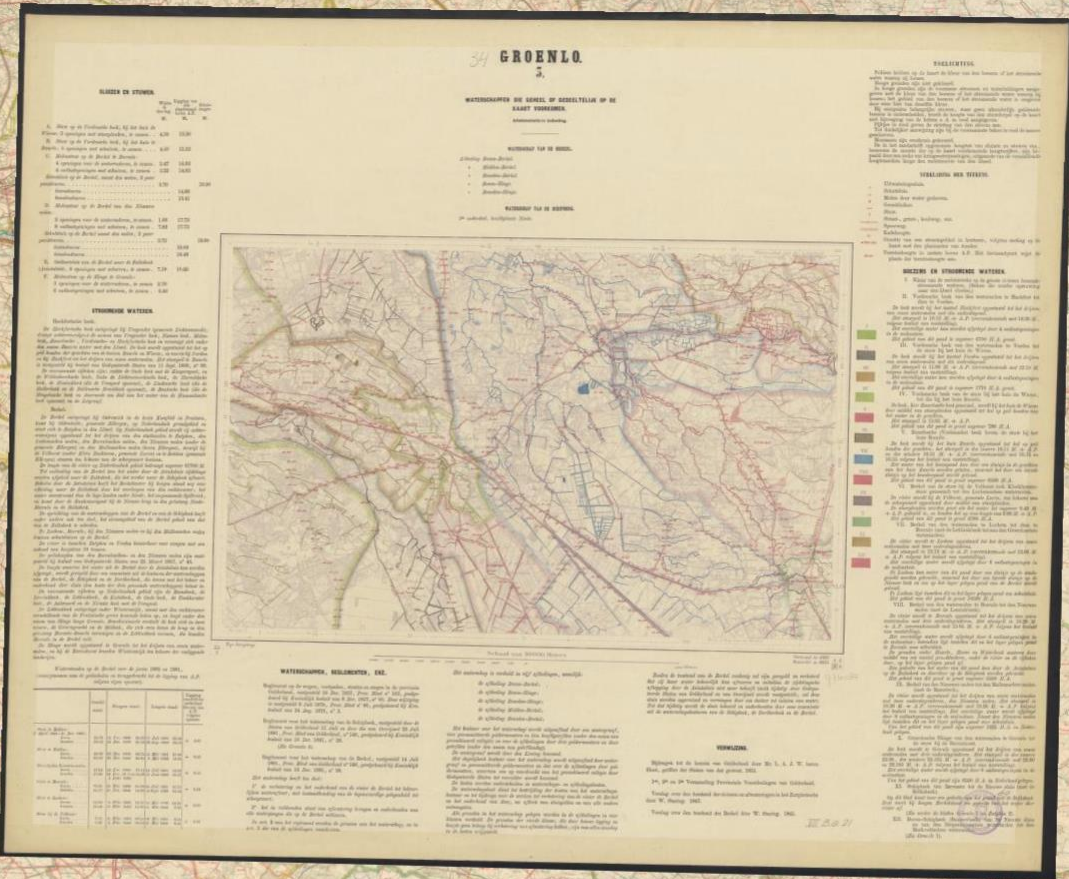

Bron: AHN4

AHN4 - Geïnterpoleerd DTM
Hoogte: +35.30 m NAP
Datum: dec 2021 - mrt 2022

BRT achtergrond laag

Berkel.

De Berkel ontspringt bij Osterwick in de kreis Koesfeld in Pruissen, komt bij Oldenkotte, gemeente Eibergen, op Nederlandsch grondgebied en stort zich te Zutphen in den IJssel. Op Nederlandsch gebied wordt zij achter-erenvolgens opgestuwd tot het drijven van den stadsmolen te Zutphen, den Lochemschen molen, den Borculoschen molen, den Nieuwen molen (onder de gemeente Eibergen) en den Mallemischen molen (boven Eibergen), terwijl bij de Velhorst (onder Klein Dochteren, gemeente Laren) en te Rekken (gemeente Eibergen) stuwen ten bekoefe van de scheepvaart bestaan.

De lengte van de rivier op Nederlandsch gebied bedraagt ongeveer 61700 M.

Tot ontlasting van de Berkel kan het water door de Avinksluis zijdelings worden afgeleid naar de Bolksbeek, die het verder naar de Schipbeek afvoert. Behalve door de Avinksluis heeft het Berkelwater bij hoogen stand nog eene afleiding naar de Bolksbeek door het overloopen van den rechteroever; het water overstroomt dan de lage landen onder Neede, het zoogenaamde Spilbroek, en komt door de Ruskemorsgoot bij de Nieuwe brug in den grintweg Neede-Borculo in de Bolksbeek.

- 1

Waterstaatskaarten
- 2

Luchtfoto
- 3

Plaatsnamen
- 4

Achtergrondkaart
- 5

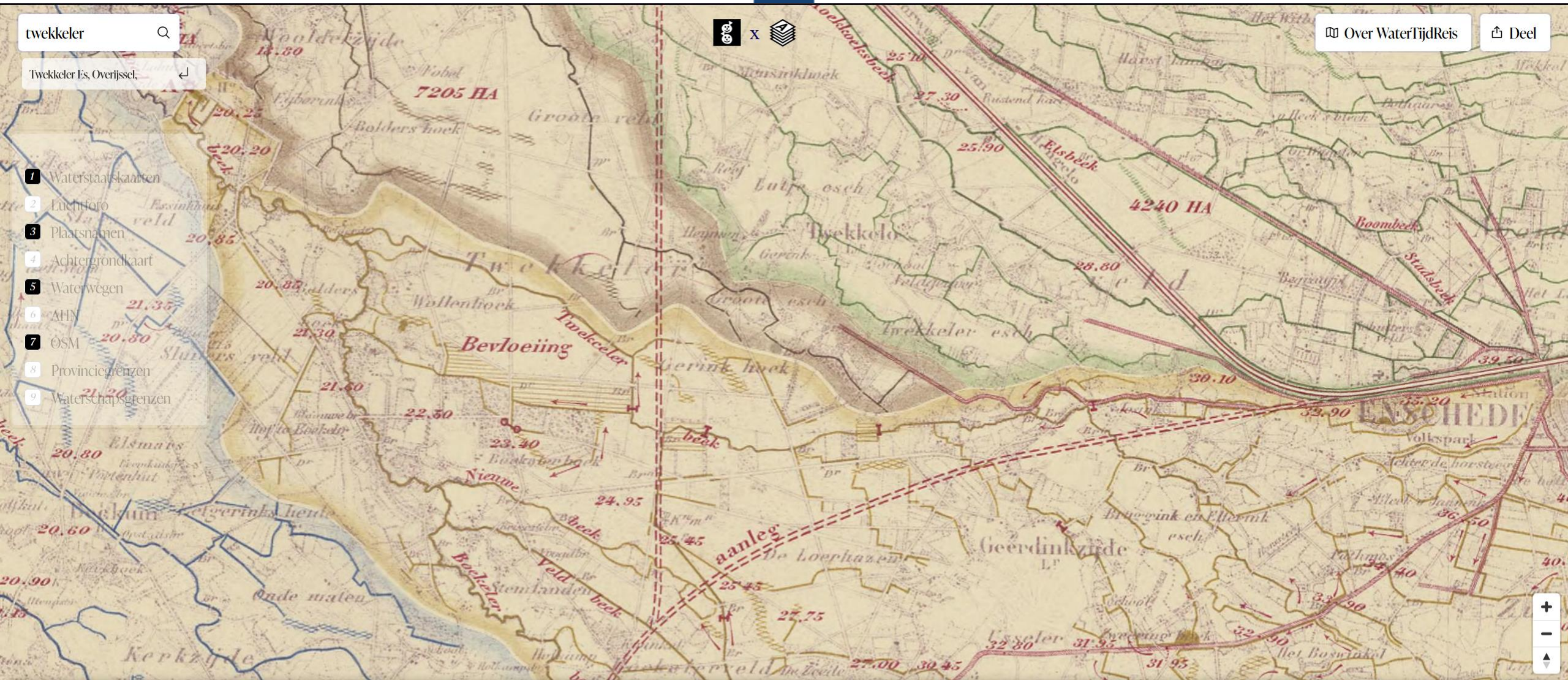
Waterwegen
- 6

AHN
- 7

OSM
- 8

Provinciegrenzen
- 9

Waterschapsgrenzen

wouw

Wouw, North Brabant,

Over WaterTijdReis Deel

- LAGEN
- 1 Waterstaatskaarten
 - 2 Luchtfoto
 - 3 Plaatsnamen
 - 4 Achtergrondkaart
 - 5 Waterwegen
 - 6 AHN
 - 7 OSM
 - 8 Provinciegrenzen
 - 9 Waterschapsgrenzen

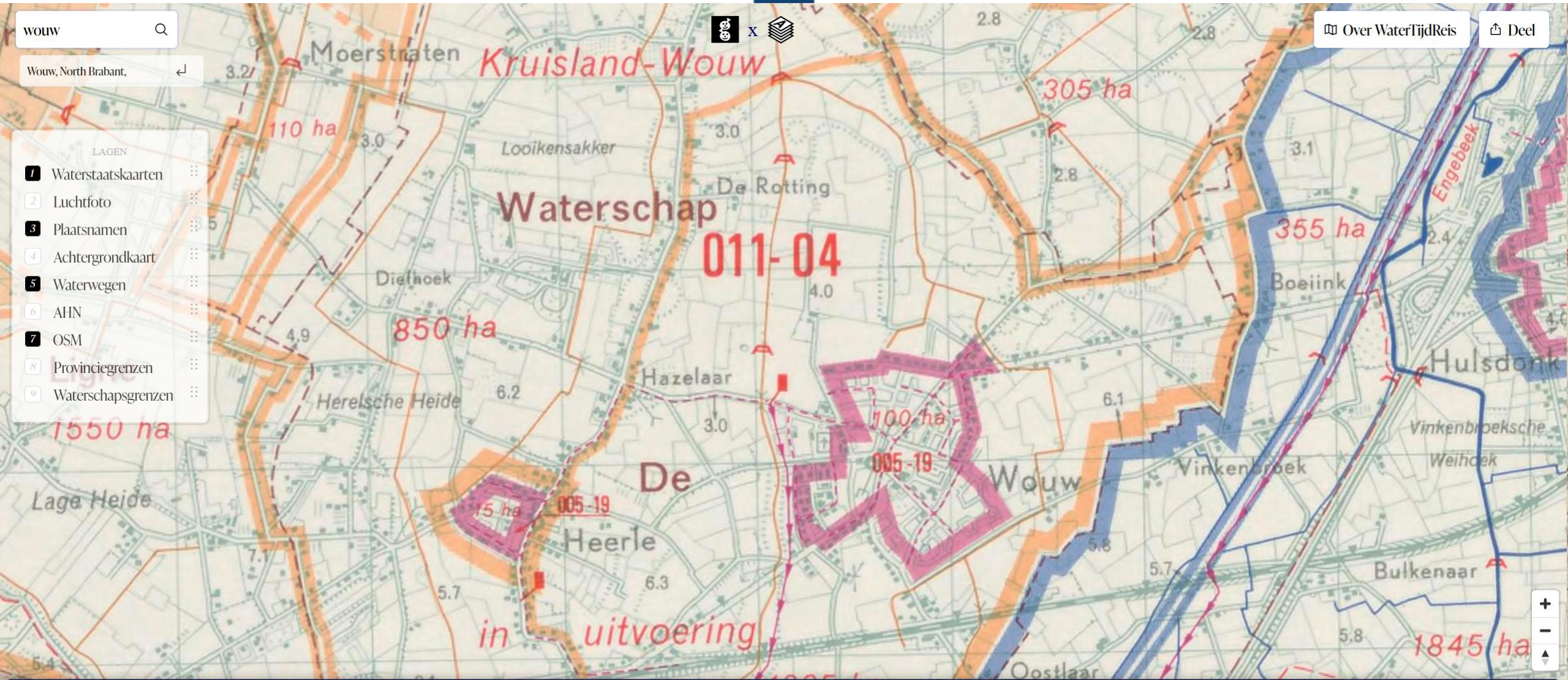

wouw

Wouw, North Brabant,

Over WaterTijdReis Deel

- LAGEN
- 1 Waterstaatskaarten
 - 2 Luchtfoto
 - 3 Plaatsnamen
 - 4 Achtergrondkaart
 - 5 Waterwegen
 - 6 AHN
 - 7 OSM
 - 8 Provinciegrenzen
 - 9 Waterschapsgrenzen

Bron: Rene Hermans

Tijdreizen

- › Verwacht: medio december 2025
- › 2026-2027: Werksessies Watertijdreis bij Waterschappen!
- › Waar zien jullie toepassingen?
- › Wat kan helpen om deze tool in te bedden in huidige processen?

